Aanvulling raadsinformatiebijeenkomst gemeente Utrecht

Vereniging Beter Wonen | 14 feb 2023

In de bijlage op pagina 3 leest u wat de vereniging Beter Wonen doet.

Met interesse en waardering hebben we de raadsinformatiebijeenkomst over het tekort aan huisvesting voor kwetsbare groepen gevolgd. Wat ons betreft werd de urgentie van het tekort en de consequenties voor alle kwetsbare Utrechters goed duidelijk door de inbreng van de gemeente, corporaties en andere insprekers. Omdat wij weten dat u als raad de komende tijd vaker over dit onderwerp spreekt, willen in aanvulling op de RIB een aantal zaken meegeven. Uiteraard weten we dat het overal knelt en wensen wij voor alle Utrechters een oplossing. Als vereniging hebben wij de taak onze leden en daardoor onze cliënten te vertegenwoordigen. Dat doen we in deze brief.

Het is vijf over twaalf

Onze leden en hun cliënten worden dagelijks geconfronteerd met hoe hoog de urgentie daadwerkelijk is; doordat kwetsbare Utrechters noodgedwongen buiten slapen, op de zoveelste bank moeten crashen, gedwongen blijven inwonen in een ongezonde situatie, moeten vechten om een plekje in de opvang of vastzitten in een beschermde woonvorm of behandelinstelling. De instellingen zitten vol en er zijn veel te weinig woningen. Het aantal schrijnende gevallen neemt toe. Het gebrek aan perspectief zorgt voor uitzichtloze situaties voor mensen die vooraan in hun traject hulp nodig hebben, of juist zo hard hebben gewerkt om weer op eigen benen te gaan staan. Juist tijdens het wachten op zorg en/of wonen nemen hun problemen toe waardoor uiteindelijk meer en zwaardere hulp nodig is. Bij uitstroom zien we dat cliënten, doordat er geen woning is, veel langer dan nodig gebruik maken van dure hulp- en opvangvormen. Zij houden daarmee een plek bezet voor nieuwe cliënten. Het gevolg is dat de wachtlijsten in onze hele zorgketen oplopen.

Belangrijk om daarbij te benadrukken is dat de zogenaamde ‘MO/BW doelgroep’ breder is dan de groep die gebruik maakt van gemeentelijk gefinancierde maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Ook Utrechtse inwoners die zorg ontvangen vanuit de **Wet Langdurige Zorg (WLZ), Forensische Zorg (FZ), de Zorgverzekeringswet (bijv. GGZ behandeling) en de Jeugdwet** vallen binnen deze groep kwetsbare Utrechters. Ook voor een deel van deze cliënten is aan de voor- of achterkant van het traject een woning via het contingent van Beter Wonen nodig.

Onzichtbare wachtenden

Het werd in de RIB al genoemd: in werkelijkheid is het tekort aan huisvesting groter dan de genoemde 500. In de berekeningen voor de ‘MO/BW doelgroep’ wordt onterecht uitgegaan van het vastgestelde jaarlijkse contingent als behoefte. Onder andere de wachtlijsten voor in- en uitstroom, de toegenomen capaciteit in de opvang en de achterstanden uit de vorige jaren zijn daarin niet meegenomen. Het aantal wachtenden en de wachttijd op een contingentwoning zijn onacceptabel hoog (zie bijlage). We pleiten er daarom al jaren voor dat het niet gerealiseerde contingent mee wordt genomen naar het volgende jaar. De wachtenden verdwijnen immers niet als het jaar voorbij is. Op ons concrete voorstel voor een oplossing hebben wij helaas nog geen reactie ontvangen. Wij pleiten nadrukkelijk niet voor een nieuw (behoefte) onderzoek. Dat deze behoefte aan extra huisvesting er is zien wij immers dagelijks. Laten we onze tijd steken in het realiseren van oplossingen.

Alle focus op het snel realiseren van extra woningen

In de RIB werd wederom duidelijk dat een oplossing niet 1, 2, 3 geregeld is en dat de problemen voor inwoners, cliënten en zorgaanbieders tegelijkertijd toenemen. Het bieden van perspectief aan deze toch al

zo kwetsbare doelgroep is noodzakelijk, maar we zien de wachttijden voor iedereen alleen maar verder oplopen.

De gemeente gaf tijdens de RIB aan de afgelopen jaren meer zicht te hebben gekregen op de omvang van het tekort aan huisvesting. Dat is fijn, maar nog geen oplossing. Corporaties en zorgaanbieders maakten het in de ingezonden brieven al duidelijk, **extra woningen zijn hard nodig om het tekort te verminderen en nog langere wachttijden en wachtlijsten tegen te gaan.** Het vergroten van het aanbod is de enige oplossing die echt snel gaat helpen. Daarbij is het belangrijk te beseffen dat niet alle kwetsbare mensen passen in tijdelijke en/of gemengde woonconcepten. Er blijft een mix in het woonaanbod nodig.

Wat ons betreft heeft de focus de afgelopen jaren te veel gelegen op het maken van plannen en programma's, het bepalen hoe groot de urgentie daadwerkelijk is en het praten over aan welke knop het beste gedraaid kan worden. Als we dat blijven doen, komen we er niet. We weten dat de urgentie groot is en dat het realiseren van (tijdelijke) woningen de uitkomst is voor het tekort en om de prop uit de keten te halen. De focus moet wat ons betreft liggen op het snel realiseren van extra (tijdelijke) woningen. Het risico dat we te veel bouwen is er niet, dus kunnen we aan de slag. Onze oproep aan de raad is, zoals die ook in de RIB is gedaan: **zet alles op alles om dit proces te versnellen. Besluit snel en haal barrières weg.**

Voorstel voor actie

Dat extra woningen voor alle doelgroepen, ook reguliere huurders, nodig zijn lijkt ons evident. De geplande flexwoningen op de locaties die dit jaar gerealiseerd worden gaan voor slechts een zeer klein deel naar de Beter Wonen doelgroepen. In de tot nu toe geplande projecten ligt de focus op statushouders en jongvolwassenen. Met betrekking tot onze doelgroep is wat ons betreft in ieder geval de volgende actie nodig, naast de vele acties en aandachtspunten die tijdens de RIB al genoemd zijn:

- Een stevige projectorganisatie, met partners, die de ruimte krijgt om samen domeinen te doorbreken en soms onconventionele oplossingen te realiseren.
- Ook bij onze doelgroep uitgaan van de behoefte, niet de standaard afspraak. Onder andere door het nog voor dit jaar mogelijk te maken dat het aantal niet gerealiseerde maar wel aangevraagde contingent woningen wordt opgeteld bij de nieuwe aantallen van het volgende jaar.
- Nog dit jaar extra flexwoningen realiseren, boven op het tot nu toe afgesproken aantal. Zoals aangegeven in de brief van de corporaties. En bij de invulling van flexwonen nadrukkelijk en op korte termijn ook ruimte maken voor onze doelgroep.
- Oplossingen voor perspectief na tijdelijkheid klaar hebben.
- Een doelgroepbeschrijving maken, waarin we profielen koppelen aan wensen/eisen qua wonen.
- Zet alle projecten en uitstroommogelijkheden op een rij, zodat iedereen weet wat mogelijk is en waaraan gewerkt wordt.

Wij hopen dat u deze informatie mee wilt nemen in de besprekingen en reflecties de komende tijd. De vereniging Beter Wonen staat vooraan om bij te dragen aan snelle oplossingen. Bijvoorbeeld voor het verbinden van stad en regio en gemeente, corporaties en zorgaanbieders. Door kennisuitwisseling, het organiseren van werkbezoeken, beleidsontwikkeling en het ophalen en uitdragen richting onze leden: zorgaanbieders in de U16 regio.

Met vriendelijke groet,

Namens de vereniging Beter Wonen

Lori Seraus (projectleider) en het bestuur Jetske den Hartog - Spruijt, Kay Neven, Jobke de Graaf en Tom Bourez

Bijlage: achtergrondinformatie

De wachtlijst en wachttijd neemt al 2 jaar toe

Omdat het te belangrijk is om niet te noemen: wat cijfers over de toenemende wachttijden. Eind 2022 wachtten er in de gehele U16 volgens de gemeentelijke monitor ruim 270 mensen op een contingentwoning. Dat zijn allemaal mensen die vallen onder de in de raadsbrief beschreven MO/BW doelgroep. Twee jaar eerder waren dit er ruim 170. Er is sprake van een enorme toename van het aantal wachtenden. Ook de wachttijd neemt toe. Waar 3 maanden de afgesproken gewenste en maximale wachttijd is, laat eigen onderzoek inmiddels een gemiddelde wachttijd van meer dan 9 maanden zien. 13% van de wachtenden wacht al meer dan een jaar. Van alle wachtenden in december 2022 gaven er 117 personen de gemeente Utrecht op als eerste keuze. 23 personen gaven de gemeente Utrecht als tweede (of derde, vierde..) keuze op. 33% van deze wachtenden op een woning in de gemeente Utrecht, wacht al meer dan een half jaar.

Wat doet de vereniging Beter Wonen?

De in de raadbrief genoemde sociale huisvesting voor de MO/BW doelgroep wordt toegewezen via processen, voorwaarden en aantallen, zoals die door de vereniging Beter Wonen worden afgesproken met gemeenten, corporaties en zorginstellingen in de U16. Een andere taak van de vereniging is de jaarlijkse contingentverdeling[1] onder haar leden. Ook denkt de vereniging gevraagd en ongevraagd mee met gemeenten, zorginstellingen en corporaties over nieuwe ontwikkelingen, knelpunten en beleidsvorming op het gebied van huisvesting van kwetsbare doelgroepen in de U16. Er zijn op dit moment 39 zorginstellingen lid van Beter Wonen. Onze leden bieden zorg in de vorm van begeleiding/behandeling in combinatie met opvang/wonen in de U16 regio.

---

[1] contingent = het totaal aan afgesproken sociale huurwoningen die via een urgentie beschikbaar worden gesteld aan cliënten van de leden van Beter Wonen en de vrouwenopvang. Het gaat om 600 woningen in de hele U16, waarvan 385 in de gemeente Utrecht.